

Брюксел, 13.5.2015 г.
COM(2015) 254 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Чешката република за 2015 г.

и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за конвергенция на Чешката република за 2015 г.

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно Националната програма за реформи на Чешката република за 2015 г.

и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за конвергенция на Чешката република за 2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 9, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия²,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент³,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики. Стратегията се съсредоточава върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.
- (2) На 13 юли 2010 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоки за политиките на държавите членки по заетостта. Заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“ и държавите

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² COM(2015) 254

³ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

членки бяха приканени да се съобразят с тях при провеждането на националната си икономическа политика и политика за заетост.

- (3) На 8 юли 2014 г. Съветът прие препоръка относно Националната програма за реформи на Чешката република за 2014 г. и даде становището си относно актуализираната Програма за конвергенция на Чешката република за 2014 г.
- (4) На 28 ноември 2014 г. Комисията прие Годишния обзор на растежа⁴, с което постави началото на европейския семестър за 2015 г. за координация на икономическите политики. На същия ден въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение⁵, в който не беше посочено, че Чешката република ще бъде една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.
- (5) На 18 декември 2014 г. Европейският съвет одобри приоритетите за стимулиране на инвестициите, ускоряване на структурните реформи и продължаване на фискалната консолидация, благоприятстваща растежа.
- (6) На 26 февруари 2015 г. Комисията публикува своя доклад от 2015 г. за Чешката република⁶. В доклада се оценява напредъкът в изпълнението на специфичните за Чешката република препоръки, приети на 8 юли 2014 г.
- (7) На 30 април 2015 г. Чешката република представи своята Национална програма за реформи за 2015 г. и своята Програма за конвергенция за 2015 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (8) Спрямо Чешката република понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж. В своята Програма за конвергенция за 2015 г. правителството планира да подобри постепенно номиналния дефицит до 1,9 % от БВП през 2015 г. и до 0,6 % от БВП през 2018 г. Правителството обяви намерението си да постигне през 2018 г. средносрочната бюджетна цел — структурен дефицит от 1 % от БВП, но според преизчисленото структурно салдо⁷ се очаква това да стане до 2016 г. Според Програмата за конвергенция съотношението дълг/БВП се очаква да достигне почти 41 % през 2015 г. и постепенно да се понижи до 40,2 % през 2018 г. Макроикономическият сценарий, на който се основават бюджетните прогнози, е реалистичен и мерките в подкрепа на набелязаните цели за равнището на дефицита от 2016 г. нататък са достатъчно конкретни. Съществува риск обаче въздействието на планираните мерки за равнището на приходите да бъде по-слабо от очакваното. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. се предвижда целевият показател за разходите да бъде спазен през 2015 г. През 2016 г. се очаква известно отклонение, тъй като нетният растеж на разходите превишава целевия показател с 0,3 % от БВП. Поради това ще са необходими допълнителни мерки през 2016 г. Въз основа на своята оценка на Програмата за конвергенция и предвид на прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. Съветът е на мнение, че Чешката република спазва до голяма степен разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. Основните елементи на

⁴ COM(2014) 902.

⁵ COM(2014) 904.

⁶ SWD(2015) 23 final.

⁷ Структурното салдо бе преизчислено от службите на Комисията по общоприетата методика въз основа на информацията в Програмата за конвергенция.

настоящата фискална рамка са налице. Въпреки това обхватът на средносрочното бюджетно планиране и на числово изразените фискални правила е ограничен, а изпълнението бе слабо. Пакет от проектореформи бе изменян и забавян неколкостранно и понастоящем приемането му е предвидено през 2015 г. Чешката република все още е изправена пред предизвикателства, свързани с дългосрочната фискална устойчивост, най-вече поради планираните увеличения на разходите за пенсии и здравеопазване. Налице е известно подобрение в перспективите за пенсионната система благодарение на по-благоприятните демографски прогнози. Чешкото правителство планира да увеличи постепенно законоустановената възраст за пенсиониране, но промяната, предвидена в средносрочен план, е твърде бавна. В процес на обсъждане са промени в действащата система за индексация на пенсиите, но все още не са приети мерки. Въпреки че бяха предприети някои мерки за подобряване на ефективността на разходите и на управлението в сектора на здравеопазването, в тази област е постигнат ограничен напредък. Показателите, използвани за измерване на резултатите в болничния сектор, показват, че медицинското лечение не винаги се извършва по икономически ефективен начин, докато разпределението на ресурсите е възпрепятствано от продължаващите трудности, свързани с внедряването на системата за възстановяване на разходите, направени от болниците. Налице са също признаци, че общопрактикуващите лекари не изпълняват адекватно своята роля на филтър. Обществените поръчки в сектора на здравеопазването страдат от често срещани нередности, което говори за недостатъчни насоки и надзор.

- (9) В областта на данъчното облагане основните предизвикателства са да бъде намалено укриването на данъци, а тяхното събиране да стане по-малко скъпо и времеемко както за данъкоплатците, така и за властите. Чешката република набелязва като приоритети спазването на данъчното законодателство и борбата срещу укриването на данъци и предприема редица стъпки в тези области. През 2015 г. бяха въведени редица мерки, предназначени както за преките, така и за непреките данъци, а за 2016 г. се предвиждат още мерки. Въпреки това разходите за привеждане в съответствие са все още са твърде големи. Стандартизацията на данъчните основи за подоходния данък на физическите лица, социалноосигурителните и здравноосигурителните вноски, ще помогне за опростяването на данъчната система, но тази промяна не бе въведена и понастоящем няма планове за отстраняването на този проблем. Работата по опростяването и увеличаването на предварителното попълване на данъчните декларации не се извършва по систематичен начин. Вместо да опрости системата на ДДС, през 2014 г. Чешката република въведе трета ставка в нея. Ограничен напредък бе отбелязан по отношение на намаляването на различията в данъчното третиране на наетите и на самостоятелно заетите лица. Данъчните приходи в Чешката република все още до голяма степен се основават на облагането на труда и работниците с ниски доходи, по-специално данъкоплатците без деца, са подложени на относително висока данъчна тежест. Мерките, влизащи в сила през 2015 г., донякъде намалят данъчното облагане на труда за определени групи, но като цяло ще имат ограничено въздействие. Данъците върху недвижимата собственост и екологичните данъци (с изключение на горивата) остават ниски, което разкрива възможност за изместване на данъчната тежест от труда.
- (10) През 2014 г. бе постигнат ограничен напредък в ускоряването на реформата на регулираните професии, но междинният Национален план за действие, приет

през април 2015 г., съдържа редица конкретни мерки и действия за подобряване на правната уредба и за премахване на неоправданите и несъразмерни изисквания.

- (11) Сериозни закъснения имаше в положените през последните години усилия за решаване на проблема с корупцията. Последният план за действие за борба с корупцията обхваща редица приоритетни области. В него са включени закони за финансовия контрол, прокуратурата, финансирането на политическите партии, защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, новата политика в областта на управлението на държавните предприятия и изменение на Закона за свободния достъп до информация. Въпреки това изглежда, че малко се прави за приемането на тези закони. С приемането и прилагането на Закона за държавните служители и на свързаните с него ключови мерки Чешката република започна да решава проблемите, свързани с ефикасността и стабилността на публичната администрация. Административните и регулаторните пречки, свързани с планирането на инвестициите, и липсата на прозрачност и дългата продължителност на процедурите за получаване на разрешителни за строеж и земеползване възпрепятстват публичните инвестиции. Обществените поръчки бяха в центъра на редица инициативи през последните години, но все още са налице опасения относно прозрачността. По-специално, обществените поръчки все още не се публикуват в централизиран регистър. Ефикасността на процедурите за възлагане на обществени поръчки е възпрепятствана от недостатъци в даването на напътствия и в обучението за институциите, организиращи търговете. Надзорът на системата продължава да е слаб.
- (12) Общото равнище на заетост в момента е високо, но някои неблагоприятствани групи продължават да бъдат по-слабо представени на пазара на труда. Сред тях са родителите с малки деца, нискоквалифицираните работници, хората с увреждания и ромите. Предприети бяха известни стъпки за повишаване на ефикасността и ефективността на обществените служби по заетостта. Равнището на заетост сред младите хора се повишава и публичните служби по заетостта се стремят да насочват своите услуги особено към младите хора. Липсата на достъпни и качествени услуги за гледане на деца и ограниченото използване на договорености за гъвкаво работно време затрудняват способността на жените с деца да участват в пазара на труда. Бяха предприети някои стъпки за увеличаване на броя на детските заведения, но публичните политики в подкрепа на детските заведения за най-малките деца са все още недостатъчни.
- (13) Резултатите от образованието в Чешката република се подобриха през последните години, но остават структурни предизвикателства. Участието във висшето образование бързо се увеличи, но се появиха опасения, породени от западащите умения на по-младите висшисти. Изразява се надежда, че отлаганата реформа на висшето образование, чието приемане е планирано за 2015 г., ще въведе акредитация на учебните заведения, укрепване на вътрешното осигуряване на качество и по-широко използване на профилиране на студентите, както и усъвършенстване на системите за финансиране. Необходимо е да бъдат наети повече учители в задължителното образование, но ниските заплати и лошата репутация на професията затрудняват привличането на талантиви кандидати. Новата система за кариерите, чийто замисъл е да подобри набирането и професионалното развитие на учителите, трябва да бъде финализирана през първата половина на 2015 г. и да бъде въведена през септември 2016 г. Цялостното ѝ въздействие обаче до голяма степен ще зависи от наличното финансиране. Все

още липсва широкообхватна рамка за оценяване и подкрепа на училищата с ниска ефективност и на учениците със слаби резултати. Въвеждането на такъв подход би могъл да спомогне за подобряването на ефикасността и равнопоставеността в образованието. Напредъкът към по-приобщаващо образование бе ограничен, въпреки предприетите от правителството мерки за приемане на всеобхватна стратегия за образование. Явно е че, младите хора от по-неблагоприятстваните социално-икономически слоеве, включително ромите, постигат по-малки успехи в образованието и на пазара на труда.

- (14) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Чешката република и го публикува в доклада за страната от 2015 г. Тя оцени също Програмата за конвергенция и Националната програма за реформи, както и последващите действия във връзка с препоръките към Чешката република, отправени през предходните години. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Чешката република, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнището на ЕС към бъдещите национални решения. Препоръките в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1—4 по-долу.
- (15) С оглед на тази оценка Съветът разгледа Програмата за конвергенция на Чешката република, като становището⁸ му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Чешката република да предприеме следните действия през периода 2015—2016 г.:

1. Да постигне фискална корекция от 0,5 % от БВП през 2016 г. Да подобри още ефективността на разходите и управлението в здравеопазването.
2. Да се бори с укриването на данъци, да опрости данъчната система и да изпълнява плана за борба с корупцията. Да предприеме мерки за увеличаване на прозрачността и ефективността на обществените поръчки, по-специално чрез създаване на централен регистър на обществените поръчки и засилването на дейностите по ориентиране и надзор.
3. Да намали високото равнище на данъчното облагане за лицата с нисък доход, като пренасочи данъчното облагане към други области. Да подобри още наличността на достъпни детски заведения.
4. Да приеме реформата на висшето образование. Да осигури подходящо обучение за преподаватели и подкрепа за училищата с лоши резултати, както и да предприеме мерки за увеличаване на участието сред децата в неравностойно положение, включително ромите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

⁸ Съгласно член 9, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.